

jának tekintette. Ebben az egész két évtizedben, aki valamirevaló nevezetességnek számított, nem térhetett ki a liberális-demokrata fejlődés utjai elől. Kosztolányi sem, sőt még Babits sem. 1918 után (Ady 1919 januárban halt meg) a szél alaposan megfordult. A liberális és demokrata haladás súlyos és égő sebeket kapott. Aki a gyökere mélyéig nem volt haladó szellem, aki másodvonalbeli készségeit elsővonalbelire akarta átképezni, akinek öngazoló fájdalmai voltak, annak pompás alkalom kínálkozott a jóvátételre. Ezek között jött legelsőül Kosztolányi. És, mert Ady volt az az irodalmi vonalkormányos, aki a „letűnt, összeeseklyott” korszakot leginkább jellemezte, őt átlépegetve jött Kosztolányi. Földessy nem tudja ezt neki elfelejteni. Rögtön írása megjelenése után neki támadt. Akkor Kosztolányi még élt. Most ő is meghalt. Felesége könyve nyomán Földessy újra támad. Derék becsületes harcos volt világéletében. Csak ha szétnézünk a politikai és irodalmi csatáit, a bomlás felduzzadt kísértetei között, érthetjük meg, hogy mit jelent Földessy újból való kiállása Ady Endre mellett. Talán Földessy ezuttal nem is Kosztolányi miatt csattog. Félelne inkább evlági, semhogy időt pazaroljon a másvilági költőzt Kosztolányi utáni kiáltozására. Földessy a haladó és meg nem hamisítható Ady mellett áll ki újra és újra. (Pap Gábor)

A SZERVEZETLEN ROMÁN-MAGYAR KULTURKÖZELEDÉS.

A közelmúltban két gyűjtemény is napvilágot látott román költők verseiből. Egyik Kibédi Sándoré, aki Goga-fordításaiból adott ki egy kis kötetre valót, a másik Flórián Tiboré, aki Șteagu Octavian prózai költeményeit tette közzé magyarul. Amilyen örvendetes ez a román-magyar kulturális közeledés szempontjából, olyan elszomorító, hogy ezek a könyvek szervezetlen publicitásuk s érdeklődő magyar olvasóközönség hiányában

nem érhetik el a kívánt hatást. Bizonyos, hogy a kulturközeledés ki-mélyülésének elmaradásáért nem az erdélyi magyar literátorokat terheli felelőség, hiszen ha rendszertelenül és anarchikusan is, de szépszámú román irodalmi termék jelent meg, már Erdélyben magyarul. Viszont nem érthetetlen, hogy a kölcsönöség elmaradása hátráltatja és megbénítja a mozgalom kiterjedését s a magyar részről történő elszórt kísérletekből az olvasó nem a tényleges törekvéseket, hanem egyéni érdeket vagy lenézett és céltalan lojalitást hámoz ki.

A mozgalom intézményes és közös megszervezésére irányuló kísérletek, melyeknek egyik nem elhanyagolható eredménye a — sajátos helyzete folytán sokszor méltán gyanakvó — magyar olvasókétségeinek eloszlatása lett volna, nem jártak sikerrel. Valahol mindig megfeneklettek, mert nem tudták függetleníteni magukat a közélettől és politikától s kizárólag a szeilem területére korlátozódnak. Az újrakezdés iránti magyar részről megnyilvánuló óhajok pillanatnyilag Erdélyben legalább is naivak, de hiábavalók és céltévesztettek is, mert könnyen az őszintétlenség látszatát kelthetik. Ez azonban nem jelentheti a törekvések felszámolását, annál kevésbé, mert komoly eredményeket mindkét oldalon csak intézményes szerv munkájával lehet elérni, mely válogatna, kipuhatólná az olvasó érdeklődését és igényeit s valóban mai és általános értékeket juttatna el hozzá mindkét oldalon a tisztességes, de csak a fordító megítélése vagy hajlandósága folytán létrejött fordítások helyett. (KKJ.)

ERG AGOSTON megölte magát Olaszországban, az ott is megvalósított zsidó törvény miatt. Olaszországban végezte orvosi tanulmányait, ott telepedett le, ott nyitott orvosi rendelőt, ott vert gyökeret, állapodott meg s állt a férfikor gyümölcsbeérése előtt, — most az ujonnan honosított zsidók